

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

6. september 2016

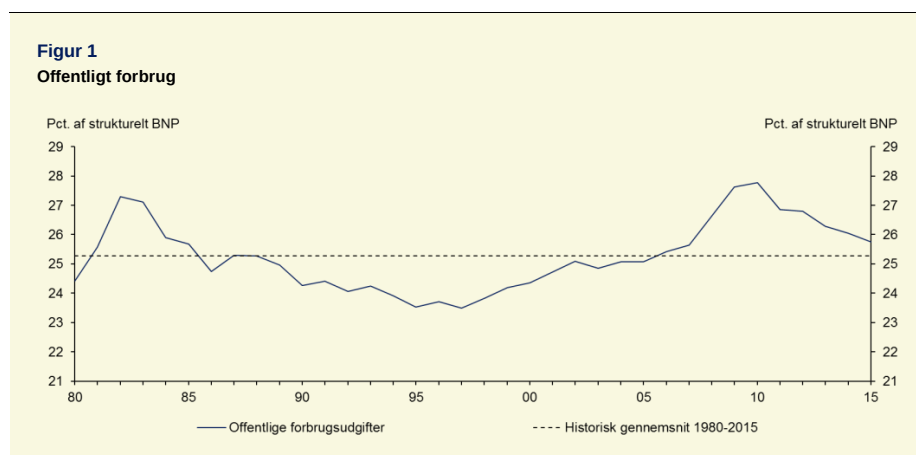
Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 421 (Alm. del) af 3. august 2016

Spørgsmål

Ministeren bedes redegøre for den historiske udvikling i det offentlige forbrugs andel af BNP siden 1980. Det ønskes endvidere en opgørelse af den demografisk betingede udvikling i det offentlige forbrugs andel af BNP siden 1980.

Svar

I *figur 1* er vist udviklingen i de offentlige forbrugsudgifter som andel af BNP fra 1980 til 2015.

Kilde: Danmarks Statistisk og DK2025 – Et stærkere Danmark.

De offentlige forbrugsudgifter har i perioden 1980 til 2015 i gennemsnit udgjort ca. 25,3 pct. af BNP. To delperioder skiller sig dog ud. Det drejer sig om perioderne 1980-1982 og 2007-2010, hvor der inden for få år skete en væsentlig stigning i de offentlige forbrugsudgifters andel af BNP.

De stigende offentlige forbrugsudgifter i den seneste periode 2007-2010 skal bl.a. ses i lyset af en svag udvikling i (strukturelt) BNP i kølvandet på den globale finansielle og økonomiske krise. Perioden var samtidig præget af større vækst i de offentlige forbrugsudgifter end det, der var forudsat i de mellemfristede planer og besluttet i de årlige finanslove og økonomiaftaler med kommuner og regioner. I

de seneste år er de offentlige forbrugsudgifter i pct. af BNP faldet, om end de i 2015 fortsat ligger over det gennemsnitlige niveau for perioden 1980-2015.

Finansministeriet beregner i forbindelse med de mellemfristede planer et såkaldt demografisk træk på de offentlige forbrugsudgifter. Det demografiske træk anvendes til at illustrere størrelsesordenen af det underliggende demografiske udgiftspres på de offentlige forbrugsudgifter, såfremt den reale udgift pr. bruger fastholdes uændret.¹

I beregningen af det demografiske træk sammenvejes befolkningsudviklingen blandt andet med de aldersfordelte udgifter til fx sundhed, undervisning og pleje. Det er forskelligt, hvilke og hvor meget de individuelle offentlige serviceydelser hver aldersgruppe modtager. Børn og unge modtager især serviceydelser som dagpleje og undervisning, mens ældre især modtager sundhedsydelser og hjemmehjælp. På nuværende tidspunkt tages der udgangspunkt i aldersfordelte offentlige udgifter opgjort i 2012. Fordelingen kan imidlertid ændres over tid blandt andet som følge af politiske prioriteringer, skift i behov mv.

Det demografiske træk anvendes primært som et element i de mellemfristede fremskrivninger, herunder vurderingen af den finanspolitiske holdbarhed. Opgørelser tilbage i tid er mere usikre, da de aldersfordelte udgifter i de foregående årtier var anderledes end i den anvendte 2012-fordeling, som ligger til grund for beregningen på nuværende tidspunkt. I lyset af den usikkerhed er det demografiske træk alene opgjort tilbage til 2000.

Det således opgjorte demografiske træk er i gennemsnit vokset med ca. 0,4 pct. om året fra 2000 til 2015. I den samme periode var den gennemsnitlige årlige realvækst i ressourcerne til offentligt forbrug på ca. 1,1 pct. (målt ved input-metoden). Hvis de offentlige forbrugsudgifter – hypotetisk set – havde udviklet sig svarende til det demografisk træk i perioden siden 2000, ville de alt andet lige udgøre 24 pct. af strukturelt BNP i 2015. De faktiske offentlige forbrugsudgifter målt som andel af strukturelt BNP vurderes at udgøre 25,7 pct. af BNP i 2015.

Det skal understreges, at beregningen af det demografiske træk er af mekanisk karakter og generelt skal fortolkes varsomt.

Med venlig hilsen

Claus Hjort Frederiksen
Finansminister

¹ Der korrigeres endvidere for delvis sund aldring.